

АНОТАЦІЯ

Назва навчальної дисципліни: **Основи економічної теорії**

Викладач Д'яченко М.К.

Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Види навчальних занять	Лекція, семінарське, самостійне
Засоби діагностики успішності навчання	Поточне усне опитування, тести проміжного контролю, оцінювання завдань самостійної та індивідуальної роботи. Контрольна робота
Вид контролю	залік
Мова навчання	Українська

Метою викладення навчальної дисципліни є:

- формування системи знань про економічні відносини як суспільну форму виробництва, проблеми ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і шляхи забезпечення суспільних потреб у різних суспільно - економічних формаціях.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- засвоєння загальних засад економічного життя суспільства;
- розкриття закономірностей розвитку економічної системи та діалектики взаємозв'язку її структурних елементів;
- з'ясування механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності ;
- визначення принципів рис основних соціально – економічних систем та напрямів їх еволюції.

Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Економічна теорія як наука. Загальні основи економічної теорії

Тема 1. Предмет та метод економічної теорії

Багатозначність поняття "економіка". Система економічних знань. Предмет, основні функції економічної теорії.

Економічні категорії і закони. Систематизація економічних законів.

Методи дослідження економічних явищ.

Зародження економічної теорії як науки. Основні напрями і школи світової економічної думки.

Тема 2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства

Економічні потреби суспільства, їх сутність і класифікація. Безмежність потреб. Сутність суспільного виробництва. Основні фактори суспільного виробництва, їх взаємодія. Обмеженість ресурсів. Крива виробничих можливостей.

Потреби і виробництво. Закон зростання потреб та механізм його дії. Вирішення проблеми безмежних потреб та обмежених економічних ресурсів. Ефективність суспільного виробництва.

Тема 3. Економічна система суспільства

Економічна система: її сутність та структурні елементи.

Типи і еволюція економічних систем. Формаційний і загально цивілізаційний підходи до типізації суспільства. Класифікація економічних систем за формами власності на засоби виробництва і за способом управління господарською діяльністю: традиційна, ринкова, командна і змішана економічна системи.

Закономірності та особливості розвитку перехідних економік.

Економічні реформи в Україні.

Тема 4. Економічні відносини власності

Власність, її сутність і місце в економічній системі. Реалізація прав власності.

Суб'єкти та об'єкти власності. Типи, форми і види власності. Тенденції в розвитку відносин власності в Україні та у світі.

Розділ 2. Товарне виробництво і ринок

Тема 5. Форми організації суспільного виробництва

Натуральне виробництво: сутність, риси, історичні межі.

Товарне виробництво: причини виникнення, сутність, ознаки і роль в розвитку суспільства. Проста і розвинена форми товарного виробництва.

Товар і його властивості. Альтернативні теорії вартості і ціни. Закон вартості, його сутність і функції.

Тема 6. Гроші. Товарно – грошові відносини

Виникнення і розвиток грошових відносин.

Сутність грошей. Еволюція і типи грошей.

Функції грошей.

Грошовий обіг і його закони.

Суть, причини, види і соціально-економічні наслідки інфляції.

Тема 7. Ринок як економічна форма організації суспільного виробництва

Суть, функції і умови формування ринку.

Попит і пропозиція. Ринкова рівновага. Ринкова ціна.

Конкуренція та її значення. Типи конкуренції.

Монополізм, вплив монополій на економічні процеси. Антимонопольне законодавство.

Особливості ринкових відносин в Україні.

Тема 8. Структура та інфраструктура ринку

Структура ринку. Принципи класифікації ринків.

Ринок предметів споживання.

Ринок виробничих ресурсів: землі, робочої сили і засобів виробництва (попит, пропозиція, ціна).

Фінансовий ринок, його складові елементи.

Інфраструктура ринку і її роль в регулюванні економічних процесів.

Розділ 3. Підприємництво в ринковій економіці

Тема 9. Підприємство і підприємництво

Зміст, основні принципи та умови підприємницької діяльності.

Підприємство — первинна ланка ринкової економіки. Основні функції та види підприємств.

Загальні економіко-правові основи розвитку підприємництва в Україні.

Тема 10. Капітал. Витрати виробництва і прибуток.

Капітал як економічна категорія товарного виробництва. Витрати виробництва: їх суть та класифікація. Валовий дохід і прибуток підприємства. Норма прибутку. Кругообіг і оборот промислового капіталу. Амортизація.

Розділ 4. Суспільне відтворення

Тема 11. Форми суспільного продукту в процесі відтворення

Сутність та види суспільного відтворення. Суспільний продукт і його форми. Методи обчислення і показники національного продукту. Кругообіг доходів і витрат в національному господарстві. Національне багатство, його зміст і структура.

Тема 12. Економічне зростання його чинники. Економічні цикли.

Економічне зростання і економічний розвиток. Типи **економічного** зростання.

Фактори економічного зростання.

Циклічність економічного розвитку. Причини і основні характеристики циклічних коливань.

Проблеми економічного зростання в різних групах країн та в Україні.

Тема 13. Державне регулювання національної економіки

Еволюція поглядів на роль держави в економічному житті. Діяльність держави щодо забезпечення економічної рівноваги. Регулююча діяльність держави в соціальній сфері. Межі і перспективи регулюючої діяльності держави.

Розділ 5. Світове господарство і міжнародні економічні відносини

Тема 14. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин

Світове господарство: поняття, основні етапи розвитку. Міжнародна економічна інтеграція. Основні форми міжнародних економічних відносин. Міжнародна торгівля та її економічні основи.

Сутність і форми міжнародного руху капіталів.

Міжнародні валютно-фінансові відносини. Проблеми інтеграції економіки України у світове господарство.